

HISTORIA ADMINISTRACJI POLSKI
z elementami historii ustroju
państw nowożytnej Europy
(do roku 2021)
Test wiedzy (uzupełnień i wyboru)

Prezentowany zbiór jest kluczem do usystematyzowania wiedzy i jej sprawdzenia z przedmiotu „historia administracji”. Jak sądzimy, jego rozwiązanie pozwoli skutecznie ugruntować materiał przed egzaminem i utrwalić wiedzę o najważniejszych reformach administracji publicznej w czasach nowożytnych i najnowszych, głównie jednak dotyczących historii administracji na ziemiach Polski.

Podstawą zdobycia wiedzy jest przede wszystkim uznany podręcznik akademicki W. Witkowskiego, *Historia administracji w Polsce 1762-2020* PWN, Warszawa 2021, ss. 519, na podstawie którego – w głównej mierze – powstał ten test. Uznajemy bowiem, że materiał w nim zawarty wykazuje najwyższy poziom systematyki wiedzy, objętej zakresem przedmiotu.

Test, w przeciwieństwie do innych, np. z pracy P. Cichonia i M. Nowakowskiego, *Historia administracji* (Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2010, ss. 215), nie został zbudowany na prostej zasadzie jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru, ale jego walorem i troską jest zachowanie poziomu studiowania, a przy tym możliwość i potrzeba zarazem uzupełnień zdań oznajmujących, które zawierają najistotniejsze treści z tego przedmiotu studiów. Test może być przydatny zarówno studentom kierunku „prawo” jak też – „administracja”.

**Wprowadzenie do przedmiotu:
charakterystyka ustroju państw nowożytnej Europy**

1. Pojęcie „administracja” oznacza..... lub..... i znane jest już od:
  - a) XI wieku
  - b) XV wieku
  - c) XIX wieku

2. Współcześnie pod pojęciem „administracja” należy rozumieć:
  - a) działania wykonawcze w stosunku do decyzji politycznych,
  - b) organizatorską działalność państwa,
  - c) administrowanie zasobami ludzkimi.

3. Punktem odniesienia (źródłosłowem) pojęcia „administracja” jest łacińskie słowo:
  - a) administer
  - b) administrare
  - c) administrator

4. W języku greckim słowo „politeia” oznaczało:
  - a) policja
  - b) polityka
  - c) ustrój państwa-miasta

5. W drugiej połowie XIX w. jeden z uczonych zachodnioeuropejskich „administrację” zaczął pojmować jako zarząd sprawami wewnętrznymi, finansami i administrowaniem wymiaru sprawiedliwości. Był nim:
  - a) Lorenz Stein,
  - b) Robert Mohl,
  - c) Max Weber.

6. W poł. XVIII w. Vincent de Gournay, poza monarchią i demokracją, dostrzegł nową formę ustrojową. Była nią dla niego:
  - a) teokracja
  - b) biurokracja
  - c) republika

7. Niemiecki uczyony Max Weber na przełomie XIX i XX w. stworzył modelowy system biurokratyczny, który charakteryzował się:
  - a) wyraźnym podziałem kompetencji,
  - b) hierarchiczną strukturą urzędów,
  - c) pionowym i poziomym podziałem pracy ze specjalizacją.

8. Stworzona za czasów króla Ludwika XIV (przełom wieku XVII i XVIII) doktryna merkantylizmu głosiła, że:
  - a) państwo ponosi odpowiedzialność za stan posiadania obywateli,
  - b) państwo steruje obrotem towarowym,
  - c) głównym źródłem bogactwa jest pieniądz i obrót towarowy.

9. Celem absolutyzmu oświeceniowego było:

- a) centralizacja państwa,
- b) utożsamianie monarchy z najwyższym organem państwa,
- c) uznanie państwa jako dobro nadrzędne.

10. Absolutyzm oświeceniowy najpełniej realizowany był w następujących państwach:

- a) Polsce, Prusach,
- b) Austrii, Anglii
- c) Prusach, Austrii i Rosji.

11. Absolutyzm oświeceniowy ominął na zachodzie Europy....., gdzie w wyniku konfliktu między monarchą a masami poddanych doszło do:

- a) ..... w ..... roku i
- b) uchwalenia Deklaracji..... w roku.....

12. W Prusach w już w XVIII wieku wprowadzono następujące reformy:

- a) kolegialne instytucje centralne, kierowane przez ministrów,
- b) państwo podzielono na departamenty, kierowane przez organy kolegialne,
- c) departamenty podzielono na powiaty, kierowane przez landratów,
- d) kraj podzielono na gubernie,

13. W Austrii w czasach ..... i jej syna..... w ..... wieku wprowadzono:

- a) Kancelarię Stanu i Radę Stanu jako organ przedstawicielski,
- b) Zjednoczoną Kancelarię Nadworną; Kancelarię Stanu, Izbę Skarbową, Najwyższą Izbę Sprawiedliwości oraz Radę Stanu jako organ doradczy panującego.

14. Centralny i biurokratyczny organ doradczy przy cesarzu utworzony przez cara Rosji..... na początku ..... wieku nosił nazwę:

- a) Rada Rosji,
- b) Senat,
- c) Senat Rządzący.

Konstytucjonalizm europejski XIX stulecia

15. Konstytucja, zwana także ....., określa:

- a) katalog praw i wolności obywateli,
- b) kompetencje i wzajemne relacje organów państwa oraz katalog praw i wolności obywateli,
- c) strukturę i wzajemne relacje organów państwa,

16. W końcu XVIII stulecia konstytucje otrzymały następujące kraje:

- a) Prusy i Rosja,
- b) Anglia i Francja,
- c) Francja i Polska.

17. W XIX wieku ukształtowały się dwa nurty konstytucjonalizmu:

- a) monarchiczny, demokratyczny,
- b) monarchiczny, republikański

c) republikański i neokonstytucjonalistyczny

18. Jeszcze w 1830 r. następujące kraje nie posiadały konstytucji:

- a) Francja,
- b) Prusy,
- c) Rosja.

19. Po pierwszej wojnie światowej do państw, które posiadały konstytucję dołączyły:

- a) Polska, Niemcy, Litwa, Łotwa,
- b) Niemcy, Rosja sowiecka,
- c) Hiszpania, Rosja.

20. System prezydencki zakłada:

- a) przeważającą pozycję prezydenta,
- b) podział władzy oparty na separacji z mechanizmami wzajemnego równoważenia i hamowania,
- c) nadrzędną rolę parlamentu wobec pozycji prezydenta.

21. W republice parlamentarno-gabinetowej:

- a) władza ustawodawcza należy do Senatu i Izby Deputowanej, zaś władza wykonawcza w spoczywa rękach prezydenta i ministrów,
- b) władza ustawodawcza i wykonawcza jest w rękach prezydenta,
- c) prezydent kieruje państwem wraz z Radą Gabinetową.

22. W których krajach Europy w okresie międzywojennym (1918-1939) został „zainstalowany” ustrój totalitarny?

- a) Portugalia
- b) Hiszpania
- c) Włochy
- d) Niemcy
- e) Wielka Brytania

Zasady funkcjonowania administracji w państwie konstytucyjnym

23. Wymień co najmniej pięć elementów państwa prawa:

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....
- e) .....

24. Wymień co najmniej pięć zasad funkcjonowania administracji publicznej w Weberowskim znaczeniu:

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

25. Dokonaj podziału samorządu jako wyrazu decentralizacji administracji publicznej na grupy formalne:

- a)
- b)
- c)
- d)

26. Wymień co najmniej cztery (spośród sześciu) cechy prawa administracyjnego:

- a)
- b)
- c)
- c)

27. Od kiedy w europejskim państwie konstytucyjnym należy mówić o kontroli administracji:

- a) od początków XIX w.,
- b) od połowy XX w.,
- c) od połowy XIX w.

28. Czy kontrola i nadzór nad administracją to pojęcia tożsame czy też różne bądź uzupełniające?

- a) różne,
- b) tożsame,
- c) uzupełniające.

29. Które kraje europejskie wpłynęły w sposób zasadniczy na obraz sądownictwa administracyjnego?

- a) Anglia, Włochy
- b) Francja, Prusy, Austria
- c) Hiszpania, Włochy

30. W XVIII stuleciu u podstaw prawa administracyjnego legła:

- a) kameralistyka,
- b) nauka policji,
- c) policystyka.

31. Nowoczesne nauki administracji rozwinęły się w XIX wieku w:

- a) Anglii,
- b) Włoszech,
- c) Francji i Prusach.

Ustrój administracyjny Polski w czasie kształtowania się monarchii konstytucyjnej (1764-1795)

32. Czy w Polsce szlacheckiej istniała, tak jak w Europie zachodniej, potrzeba walki z absolutyzmem?

- a) tak, istniała taka potrzeba,
- b) istniała tylko w pewnym stopniu i zakresie,

c) nie było takiej potrzeby, bowiem Polska, na tle np. Francji, zajmowała własną, odrębną pozycję.

33. W XVI wieku Polska składała się:

- a) z województw i ziem o charakterze samorządowym,
- b) powiatów i gmin,
- c) powiatów.

34. Po Unii lubelskiej 1569 r., Polska stała się państwem ..... i składała się z:

- a) Korony KP, WKL, Księstwo Inflant,
- b) Korony i Litwy
- c) Korony z Litwą i Inflant.

35. Wymień przynajmniej pięć urzędów administracji królewskiej i samorządowej w Polsce szlacheckiej:

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

36. Program reform obozu tzw. rodziny z 1764 r. zakładał m.in.:

- a) powołanie Trybunału Koronnego,
- b) ograniczenie przemocy magnatów, podźwignięcie miast, opieka nad chłopstwem – bez nadania im ziemi,
- c) ograniczenie praw szlachty i zniesienie liberum veto.

37. Wymień pierwsze reformy administracyjne państwa polskiego z 1764 r.:

- a) ustanowienie komisji wielkich: 2 skarbowe i 2 wojskowe,
- b) wprowadzenie zasady kolegalności,
- c) uchwalenie nowych podatków dla mieszczan.

38. Powołana w ..... r. Komisja Edukacji Narodowej stworzyła hierarchiczną strukturę szkolnictwa składającą się z:

- a) szkoły wydziałowe, - szkoły parafialne,
- b) komisja – uniwersytety (szkoły główne), –szkoły wydziałowe, - podwydziałowe, - parafialne,
- c) uniwersytety, - szkoły wydziałowe, - szkoły podwydziałowe.

39. Rada Nieustająca utworzona w..... r., w składzie 36 osób, była bądź zastąpiła:

- a) organem kontroli nad komisjami powołanymi wcześniej,
- b) kolegalnym organem rządowym,
- c) zastąpiła wcześniej powołane komisje.

40. W latach 1765-68 powoływano komisje dobrego porządku (boni ordinis), których celem było:

- a) uporządkowanie sytuacji gospodarczej w miastach,
- b) poprawa sytuacji chłopów wobec szlachty,
- c) tworzenie samorządu w miastach.

41. Uchwalona w 1791 r. przez szlachecko-burżuazyjny obóz reform Konstytucja 3 Maja:

- a) stworzyła hierarchiczność władzy: król, Straż Opraw, komisje rządowe, lokalne organy zarządu; wszystkie powoływane ustawami sejmowymi,
- b) związała administrację prawem,
- c) stworzyła korpus urzędniczy dla administracji.

42. Konstytucja 3 Maja została wyprzedzona przez konstytucje:

- a) ..... z 1787 r.
- b) ..... z 1789 r.

43. Zasady ustrojowe Konstytucji 3 Maja obalone zostały w ..... roku w wyniku:

- d) wojny polsko-rosyjskiej,
- e) uchwał Sejmu Grodzieńskiego z czerwca 1792 r.,
- f) ukazu carycy Katarzyny II.

44. Sejm grodzieński 1792 r. przywrócił zasady ustrojowe sprzed Konstytucji 3 Maja, powołał do życia Radę....., która miała być kontrolowana przez:

- a) króla,
- b) deputację sejmową,
- c) ambasadora Rosji w Polsce.

45. Naczelnik powstania kościuszkowskiego, które wybuchło 24 marca 1794 r., jako..... powstania ustanowił jako naczelną władzę:

- a) Radę Najwyższą Narodową,
- b) Radę Powstania,
- c) Deputację Centralną.

46. Nowością w administracji kościuszkowskiej było utworzenie na terenach wiejskich państwowej administracji wiejskiej w postaci:

- a) komisji wiejskich,
- b) zarządu na czele z sołtysem wsi,
- c) dozorów wiejskich na czele z dozorcą.

47. Polska przed rozbiorami, w 1772 r. zajmowała obszar ..... km², przy szacowanej liczbie ludności ok. ....mln osób i średniej gęstości zaludnienia ok. ....osób na 1 km².

- a) 733,5 km², 14 mln, 19 osób,
- b) 9, 932 km², 18 mln, 19,3 osób

48. Do prekursorów oświeceniowej, polskiej myśli prawno-ustrojowej należy zaliczyć następujące osoby:

- a) Stanisława Dunin-Karwickiego, Stanisława Leszczyńskiego, Stanisława Konarskiego;
- b) Grzegorza Piramowicza, Józefa Wybickiego, Onufrego Kopczyńskiego;
- c) Franciszka Zabłockiego, Adama Czartoryskiego.

Administracja na ziemiach Polski w okresie zaborów (1998)

49. Ziemie polskie w zaborze pruskim do 1807 r. podzielono na ..... oraz powiaty na czele ze ..... Na wsi władzę sprawował ..... przy

pomocy .....

50. Czym był pruski Landrecht z 1797 r.?:

- a) zbiorem literatury oświeceniowej,
- b) pruskim kodeksem rodzinnym,
- c) zbiorem całości prawa materialnego, wprowadzonym na terenach ziem polskich w 1797 r.

51. Ziemie polskie pod zaborem austriackim w okresie do 1809 r. podzielono na:

- a) prowincje,
- b) cyrkuły,
- c) powiaty.

52. Ziemie polskie pod zaborem austriackim w końcu XVIII wieku podzielono na:

- 1)....., 2..... na czele z:
- a) gubernatorami i starostami,
- b) naczelnikami i burmistrzami.

53. W zaborze austriackim w 1785 r. w miastach wprowadzono ..... na czele z..... W skład magistratu wchodził:

- a) burmistrz i radni
- b) burmistrz, rajcowie, syndyk i kasjer
- c) burmistrz i radcowie miejscy

54. Grupa wsi w administracji austriackiej na ziemiach polskich tworzyła ....., w którym podwójną władzę sprawował .....

55. Księstwo Warszawskie, utworzone z inicjatywy Napoleona I Bonaparte w czasie pokoju w Tylży, zawartego między nim a carem Rosji Aleksandrem I, istniało w latach:

- a) 1804-1913
- b) 1807-1813
- c) 1806-1812

56. Podstawą ustroju Księstwa Warszawskiego była (był):

- a) umowa między Napoleonem a carem Rosji z 7 lipca 1807 r. w Tylży,
- b) kodeks Napoleona z 1804 r.,
- c) Konstytucja nadana przez Napoleona dla Księstwa 22 lipca 1807 r. w Dreźnie.

57. Konstytucja Księstwa Warszawskiego z 1807 r. gwarantowała jego obywatelom:

- a) równość wobec prawa,
- b) wolność religijną,
- c) prawa polityczne: udział w wyborach i sprawowaniu urzędów.

58. W ustroju Księstwa Warszawskiego król określany był jako „.....”, zaś minister był organem:

- a) kolegialnym,
- b) jednoosobowym,
- c) kolegialnym z podporządkowaniem królowi.

59. Rada Stanu Księstwa Warszawskiego była organem:

- a) ustawodawczym,
- b) wykonawczym (rządem),
- c) organem doradczym króla.

60. Księstwo Warszawskie w 1807 r. na podstawie Konstytucji i dekretu z 19 grudnia 1807 r. podzielono na:

- a) powiaty i gminy,
- b) departamenty i powiaty,
- c) departamenty i gminy.

61. Organy samorządowymi w Księstwie Warszawskim były:

- a) sejmiku ziemskie,
- b) rady departamentów,
- c) rady departamentowe i powiatowe.

62. Najniższą jednostką w administracji Księstwa Warszawskiego były:

- a) rady municypalne,
- b) rady miejskie,
- c) sołectwa.

63. W Księstwie Warszawskim prowadzono system sądownictwa administracyjnego oraz administracyjne sądownictwo karne, który był:

- a) jednoinstancyjny,
- b) trójinstancyjny,
- c) dwuinstancyjny

64. Grupa urzędnicza w Księstwie Warszawskim podlegała odpowiedzialności:

- a) dyscyplinarnej,
- b) karnej,
- c) nie podlegała żadnej odpowiedzialności.

65. Utworzone w 1815 r. na Kongresie Wiedeńskim..... złączone było z:

- a) Prusami,
- b) Rosją,
- c) było bytem niezależnym.

66. Konstytucja Królestwa Polskiego z ..... roku zapewniała każdorazowo carowi Rosji:

- a) tytuł króla polskiego,
- b) zwierzchnictwo nad Sejmem,
- c) prawo weta i mianowania wyższych urzędników,
- d) wydawanie aktów prawa równoważnych z ustawami.

67. Namiestnik Królestwa Polskiego zgodnie z jej Konstytucją posiadał kompetencje:

- a) zastępowania cara (króla polskiego),
- b) pełnienia roli rządu,
- c) zwierzchnictwa nad rządem – Radą Administracyjną.

68. Konstytucja Królestwa Polskiego zachowywała i gwarantowała:

- a) prawa prowadzenia polityki zagranicznej,

- b) istnienie sejmu i senatu,
- c) wolność religijną,
- d) prawa wyborcze dla chłopów.

69. Ograniczenie swobód, np. zniesienie wolności druku, zagwarantowanych Konstytucją Królestwa Polskiego nastąpiło w latach:

- a) 1816,
- b) 1822
- c) 1819-1821

70. Kiedy car Rosji nadał dla Królestwa Polskiego zamiast Konstytucji tzw. Statut Organiczny noszący autonomię i włączający Królestwo do Rosji:

- a) 1831
- b) 1830
- c) 1832

71. Reformy.....doprowadziły w latach 60. XIX w. do:

- a) całkowitej unifikacji z Rosją
- b) zniesienie poddaństwa chłopów
- c) zapowiedzi zniesienia poddaństwa chłopów i spolszczenia administracji

72. Konstytucja z 1815 r. nadana dla Kr. Polskiego ustanawiała tę część ziem polskich:

- a) republiką
- b) monarchią konstytucyjną z władztwem cara
- c) republiką rewolucyjną

76. Od 1815 r. władza administracyjna w Królestwie należała do:

- a) namiestnika cara
- b) gubernatora
- c) wielkiego księcia

77. Od reformy w 1862 r. namiestnik cara swoją władzę w Królestwie realizował na pośrednictwem ..... rządu i dowódcy .....

78. Rada Administracyjna Kr. Polskiego pełniła funkcje doradcze dla....., ale po upadku powstania listopadowego stała się „głównym.....” kraju.

79. Rada Stanu na czele z królem lub namiestnikiem w latach 1815-1841 oraz po 1861 r. sprawowała funkcje kontrolne wobec .....

80. W latach 1815 -1876 administracja resortowa w Kr. Polskim należała do pięciu....., które zlikwidowano po upadku.....

81. Zgodnie z Konstytucją z 1815 r. kraj podzielono na:

- a.
- b.
- c.

- d.
82. Po upadku powstania województwa zamieniono na....., na czele z.....zaś obwody na..... na czele z .....
83. W okresie międzypowstaniowym (1830-1863) Rosjanie okupowane ziemie podzielili w 1837 na ..... zamiast dotychczasowych....., a w 1842 r. obwody za mieniono na ..... W 1844 r. ilość .....zmniejszono z 8 do 5.
84. W ramach reform Aleksandra Wielopolskiego w 1861 r. Rosjanie wprowadzili namiastki samorządu, tworząc, rady....., ...oraz w większych miastach - .....
85. Po upadku powstania styczniowego, w ramach ....., Rosjanie zwiększyli liczbę okręgów ....., a liczbę guberni zwiększono z 5 do.....:
- a. 6
  - b. 10
  - c. 8
86. Na czele, utworzonej przez Rosjan na polskich ziemiach okupowanych, guberni stał ....., który po roku 1866 sprawował władzę:
- a. jednoosobowo
  - b. w sposób nieograniczony
  - c. kolegialnie
87. Samorząd wiejski carat wprowadził na ziemiach polskich ukazem z ..... roku, który znosił władzę ....., a w to miejsce powoływał gminę wiejską zbiorową, gdzie organem uchwałodawczym miało być zebranie gminne.
88. Organami wykonawczymi na wsi w Królestwie Polskim po ukazie z 1864 r. byli:
- a. sołtysi
  - b. wójtowie, ławnicy i sołtysi
  - c. wójtowie
89. Sądownictwo administracyjne w Królestwie Polskim było:
- a. jednoinstancyjne
  - b. dwuinstancyjne
- i posiadało (nie posiadało) ścisłą procedurę postępowania.
90. Kontrolę nad działalnością finansową władz administracyjnych w Kr. Polskim sprawowała:
- a. Główna Izba Obrachunkowa
  - b. Najwyższa Izba Obrachunkowa
- podporządkowana ....., w 1867 r. ....
91. Urzędnicy w Królestwie Polskim podlegali odpowiedzialności:
- a. karnej,
  - b. dyscyplinarnej

c. porządkowej

92. W ramach reform ustrojowych w Prusach w latach..... utworzono resortowe ministerstwa, tworzące razem tzw. ....

93. Na początku XIX w Prusach dokonano nowego podziału kraju na, kierowane przez (podaj w nawiasie przy nazwie jednostki terytorialnej):

- a.
- b.
- c.

94. Prusy stały się państwem prawa, bowiem monarcha działał na podstawie przepisów prawa przez ..... , które sam.....

95. Prusy stały się państwem..... po ogłoszeniu .....w.....roku

96. Hierarchia norm prawnych II Rzeszy Niemieckiej to m.in.:

- a. normy konstytucyjne
- b. ustawy wydawane przez obie izby parlamentu
- c. ustawy wydawane zgodnie przez parlament i króla
- d. rozporządzenia królewskie
- e. rozporządzenia rządowe

97. W II Rzeszy Niemieckiej istniał:

- a. prymat prawa Rzeszy nad ustawodawstwem krajowym
- b. prawo krajowe było niezależne od prawa krajowego

98. Wielkie Księstwo Poznańskie zostało utworzone na.....w .....r. o powierzchni z następujących departamentów:

- a. 35 tys. km kw. z dep. plockiego i poznańskiego
- b. 29,5 tys. km kw. z dep. poznańskiego i bydgoskiego
- c. 22,5 tys. km kw. z dep. bydgoskiego.

99. Równouprawnienie w zakresie języka polskiego zniesiono w W. Ks. Poznańskim po roku....., zaś do polityki germanizacji przystąpiono po roku.....

100. Po Kongresie Wiedeńskim pod okupacją pruską znalazły się następujące ziemie polskie: a) ..... b).....c) .....

101. W państwie pruskim i na ziemiach polskich zabranych przez Prusy obowiązywał podział kraju na:

- a. prowincje i powiaty
- b. prowincje
- c. prowincje i rejencje

102. Na czele pruskiej prowincji stał....., zaś prowincją kierował.....

103. W 1879 r. w państwie pruskim wprowadzono .....w administracji prowincjonalnej: 1) administracji rządowej na czele ..... jako przewodniczącym rady prowincjonalnej; 2) administracji samorządowej na czele sejmem..... i organami .....

104. Powiat w strukturze państwa pruskiego, wchodzący w skład obwodu....., stanowił:

- a. wsie i większe miasta
- b. wsie
- c. wsie i wszystkie miasta

105. Na czele powiatu w administracji pruskiej stał....., zaś po reformie z 1872 r. organem uchwałodawczym był....., zaś wykonawczym .....

106. W Wielkim Ks. Poznańskim samorząd miejski uregulowano w ..... Organem uchwałodawczym była....., zaś wykonawczym.....na czele Z.....

107. Nowa ustawa o samorządzie miejskim z .....r. wprowadzała pojęcie:

- a. wolnych obywateli miasta
- b. mieszkańców miasta z parowami wyborczymi
- c. przynależności do miasta

108. Nadzór nad samorządem miejskim w zaborze pruskim przejawiał się m.in. poprzez:

- a. kontrolę samorządu przez władze rejencji
- b. zatwierdzanie rady przez króla
- c. rozwiązywanie rady przez króla przed upływem kadencji

109. Po roku 1823 samorząd wiejski na ziemiach polskich zaboru pruskiego, tj. Śląsku, Prusach Zachodnich i Wielkim Księstwie Poznańskim oparto na zasadach..... Najniższą jednostką administracyjną na wsi była..... na czele z ....., zaś kilka wsi stanowiło .....kierowaną przez ....., którym początkowo był dziedzic, a po roku 1833 .....

110.Samorząd wiejski w ustawie pruskiej z 1891 r. został uregulowany w ten sposób, że mieszkańców gminy, czyli....., podzielono na:

- a. członków gminy
- b. przynależnych do gminy
- c. mieszkańców gminy
- d. obywateli gminy

111.Organami uchwałodawczymi w gminie (wsi) zgodnie z pruską ustawą z 1891 r. były:

- a. rada gminy
- b. zarząd gminy
- c. zgromadzenie gminy liczącej do 40 mk

112. 6-osobowa rada gminy, wybierana za na 6 lat, w zaborze pruskim wybierała spośród siebie:

- a. sołtysa
- b. wójta
- c. ławników

113. Sądownictwo administracyjne w Prusach było:

- a. jednoszczeblowe
  - b. dwuszczeblowe
  - c. trójszczeblowe,
- zaś sądy orzekały ....., a nie kasacyjnie.

114. Wymień co najmniej pięć praw i wolności gwarantowanych pruską konstytucją z 1850

- r.
- a. ....
- b. ....
- c. ....
- d. ....
- e. ....

115. Podaj co najmniej dwa przykłady działań antypolskich podejmowanych przez pruską administrację na ziemiach polskich:

- a. ....
- b. ....

116. Z czym wiąże się rok 1901 na ziemiach polskich zaboru pruskiego:

- a. wydaniem ustawy szkolnej
- b. strajkiem dzieci we Wrześni w Poznańskim
- c. ogłoszeniem ustawy o cenzurze prasy i druku

117. W monarchii austriackiej wyłącznym ustawodawcą był:

- a. Sejm Krajowy
- b. monarcha
- c. Rada Państwa

118. Zasady parlamentarne oparto w Austrii w oparciu o Konstytucję z roku:

- a. 1850
- b. 1907
- c. 1867

119. Koło Polskie w parlamencie austriackim reprezentowały przez lata sfery..... - ....., a z początkiem I wojny ważną rolę odebrał w nim.....

120. Czy zdarzało się tak, że w rządzie austriackim w II połowie XIX wieku premierami byli Polacy::

- a. tak
- b. nie
- c. trudno powiedzieć

121. Administracja w monarchii austro-węgierskiej była oddzielna

dla..... i .....

122. Po roku 1851 r. monarcha austro-węgierski był jedynym..... prawa i wydawał akty z mocą.....

123. Uszereguj hierarchicznie akty prawa w monarchii austro-węgierskiej po ustanowieniu ustroju konstytucyjnego w latach 1860-1867:

1. akty okrojone przez władcę
2. ustawy zasadnicze
3. „rozporządzenia z konieczności”
4. ustawy zwykłe
5. normy monarchy o następstwie tronu

124. Po Wiośnie Ludów 1848 r. w Galicji zlikwidowano cyrkuły i zastąpiono je ..... Na czele kraju stał..... jako reprezentant cesarza.

125. Po roku 1848 r. struktura administracji samorządowej układała się w pionie:

- a.
- b.
- c.

126. Na szczycie kraju (Galicji) w zaborze austriackim po roku 1848 r. urząd gubernatora zastąpił:

- a. delegat cesarza
- b. namiestnik
- c. naczelnik kraju

127. Galicja otrzymała Sejm Krajowy w roku:

- a. 1860
- b. 1848
- c. 1868

127. W Sejmie Krajowym dla Galicji dominowali przedstawiciele sfer....., którzy zgodnie z ordynacją do tego sejmku zostali zaliczeni do pierwszej .....

128. W Sejmie Krajowym dla Galicji ustawy zapadały..... głosów, zaś inicjatywa ustawodawcza należała do:

- a. rządu
- b. Wydziału Krajowego
- c. cesarza
- d. grupy posłów
- e. komisji sejmowych

129. Marszałek Sejmu Krajowego dla Galicji na okres kadencji, czyli sześciu lat, wybierał (nominował):

- a. Sejm
- b. wyborcy
- c. cesarz

130. Ustawa o gminach i obszarach dworskich w Austrii, w tym także dla Galicji, wydana została w roku:

- a. 1862
- b. 1866
- c. 1848

131. Przynależność obywatela do gminy w Galicji była:

- a. dobrowolna
  - b. swobodna
  - c. obowiązkowa
- i nabywało się ją poprzez fakt.....

132. Uczestnikiem gminy galicyjskiej mógł być:

- a. każdy, kto w niej przebywał
- b. właściciel nieruchomości
- c. płacący podatki bezpośrednio

133. Organami samorządu gminnego w Galicji były:

- a. rada gminy
- b. rada gminna
- c. zarząd gminy
- d. zwierzchnictwo gminy

134. Stolicą Galicji i Lodomerii był:

- a. Kraków
- b. Lwów
- c. Przemyśl

135. Po reformach z 1862 i 1866 władza wykonawcza w większych miastach Galicji należała do ....., zaś wykonawcza do ..... na czele z burmistrzem.

136. Władza wykonawcza w mniejszych miastach Galicji w II połowie XIX w. należała do:

- a. rady miejskiej
- b. burmistrza
- c. zwierzchności miejskiej na czele z naczelnikiem

137. Organem uchwałodawczym w powiecie galicyjskim była .....powiatu, która spośród siebie wybierała:

- a. zarząd powiatu
- b. wydział powiatowy
- c. starostę powiatu

138. Nadzór na działalnością powiatu sprawował....., zaś nad działalnością gminy - .....

139. Administrowanie szkolnictwem w Galicji było:

- a. złączone z ogólną administracją
- b. wydzielone w odrębny pion

c. pozostawało bez zainteresowania władz

140. W 1867 r. dla zrealizowania autonomii i polonizacji szkolnictwa w Galicji powołano Krajową Radę..... W gminach w tym celu powoływano okręgowe.....
....., zaś w gminach.....rady szkolne.

141. Na ojca polonizacji galicyjskiego aparatu urzędniczego przyjmuje się
.....

142. W definicji urzędnika galicyjskiego występują następujące wymagania:

- a. nakaz władzy (nominacja)
- b. wyższe wykształcenie
- c. wybór bądź zatwierdzenie na stanowisku
- d. niezawisłość
- e. zawisłość (zależność od władzy powołującej)
- f. publiczny charakter wynikający z przepisów prawa

143. Według przepisów z 1873 r. w Galicji urzędnicy podzieleni byli na..... grup,
warunkujących m.in. poziom .....

144. Pełnię praw i wolności w Austrii zawierały ustawy zasadnicze z roku:

- a. 1862
- b. 1867
- c. z grudnia 1867

145. Czy w kanonie praw i wolności Austrii z 1867 r. mieściła się wolność od poddaństwa
i zależności osobistej?

- a. tak
- b. nie

146. Dla ochrony praw i wolności w Austrii w 1867 r. powołano:

- a. Sąd Wolności
- b. Naczelną Radę Praw i Wolności
- c. Trybunał Państwa

147. Ustawą z 22 października 1875 r. powołano w Austrii Trybunał....., który w przeciwieństwie do powołanego wcześniej Trybunału .....orzekał ..... a nie deklaratoryjnie.

148. Rosja w trzech rozbiorach zabrała .....procent terytorium Polski z liczbą
mieszkańców:

- a. 9 mln
- b. 6 mln
- c. 3,4 mln

149. Utrata odrębności społecznej ludności polskiej na ziemiach zabranych przez Rosję
następowała po kolejnych powstaniach:

- a. kościuszkowskim
- b. listopadowym
- c. Wiośnie Ludów

d. styczniowym

150. Ziemie wschodnie Rzeczypospolitej zabrane w trzech rozbiorach przez Rosję administracyjnie dzieliły się na:

- a. okręgi
- b. gubernie
- c. powiaty
- d. generał gubernatorstwa

(Udziel odpowiedzi i uszereguj od największej jednostki administracyjnej).

151. Administracja w guberni rosyjskiej na wschodnich ziemiach Rzeczypospolitej wykonywana była przez:

- a. ....jak szefa rządu
- b. rządu na czele z.....
- c. ciała pomocnicze, np. ....
- d. ....skarbowe

152. Powiatem na wschodnich ziemiach zaboru rosyjskiego zarządzał:

- a. starosta
- b. urząd ziemski na czele komisarzem
- c. zarząd powiatu,

zaś w stanach wyjątkowych dodatkowo: .....wojenny.

153. Najniższą jednostką była gmina, nazywana ....., albo .....

154. Miastem polskim pod zaborem rosyjskim zarządzał:

- a, burmistrz
- b. głowa miejski, który kierował radą miejską
- c. zarząd miasta

155. Odrębność polskiego stanu szlacheckiego zachowano na wschodnich ziemiach polskich wcielonych do Rosji od czasów Katarzyny II do lat..... XIX w. Ostatecznie została usunięta po upadku.....

156. W 1864 r. w Rosji, za czasów cara Aleksandra II, utworzono samorząd ziemski w postaci ziemstw ..... i ..... Nie został on jednak wprowadzony z powodów politycznych w guberniach.....

157. W Rosji samorząd miejski zorganizowano w roku..... Na jego czele stała .....miejska, która wybierała..... Organem wykonawczym był zarząd.....

158. Samorząd miejski zorganizowano także w 1876 r. w miastach guberni.....

159. W ramach samorządu wiejskiego po uwłaszczeniu w guberniach zachodnich w 1863 r. z kilku wsi tworzone....., zarządzane przez .....

160. Wolne Miasto Gdańsk istniało w latach:

- a. 1807-1812

- b. 1807-1814
- c. 1707-1815

161. Protektorat nad Wolnym Miastem Gdańskiem sprawowały....., jednak faktycznie władza w nim należała do gubernatora powoływanego przez cesarza.....

162. Władzę stanowiącą a jednocześnie wykonawczą w Wolnym Mieście Gdańsku sprawował (a):

- a. Senat na czele z prezydentem
- b. Rada miejska na czele z burmistrzem
- c. zarząd miasta

163. Napoleon za zasługi w zdobyciu Gdańska tytuł honorowego księcia tego miasta nadał:

- a. marszałkowi François Joseph Lefebvre
- b. Joseph Charles Lefèbvre

164. Wolne Miasto Kraków utworzono na .....w .....r. pod prorektoratem:

- a. Rosji,
- b. Francji
- c. Austrii
- d. Prus

165. Rzeczpospolita Krakowska z Wolnym Miastem Krakowem istniała w latach:

- a. 1815-1830
- b. 1815-1846
- c. 1807-1846

166. Władze w Wolnym Mieście Krakowie pełnił..... na czele z ....., zaś władzą ustawodawczą w Rzeczypospolitej Krakowskiej stanowił (o):

- a. Zgromadzenie Reprezentantów
- b. Sejmik ziemski
- c. Senat

167. Cały obszar Rzeczypospolitej Krakowskiej podzielono na:

- a. 12 cyrkulów
  - b. 28 gmin
  - c. 6 dystryktów
-

168. Na czele każdej gminy w Rzeczypospolitej Krakowskiej stał wybierany przez .....

- a. naczelnik
- b. zarządcza

c. wójt